

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

MNENJA

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

MNENJE EVROPSKE CENTRALNE BANKE

z dne 17. decembra 2007

na zahtevo Sveta Evropske unije o predlogu Uredbe Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 1338/2001 o določitvi ukrepov, potrebnih za zaščito eura pred ponarejanjem

(CON/2007/42)

(2008/C 27/01)

Uvod in pravna podlaga

Evropska centralna banka (ECB) je dne 23. oktobra 2007 prejela zahtevo Sveta Evropske unije za mnenje o predlogu uredbe Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 1338/2001 o določitvi ukrepov, potrebnih za zaščito eura pred ponarejanjem ⁽¹⁾ (v nadaljevanju: „predlagana uredba“).

Pristojnost ECB, da poda mnenje, izhaja iz tretjega stavka člena 123(4) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, ki je pravna podlaga za predlagano uredbo. Pristojnost ECB, da poda mnenje, izhaja tudi iz prve alinee člena 105(4) Pogodbe, v povezavi s členom 106 Pogodbe, saj se predlagana uredba nanaša na zaščito eurobankovcev in eurokovancev. V skladu s prvim stavkom člena 17.5 Poslovnika Evropske centralne banke je to mnenje sprejel Svet ECB.

1. Splošne pripombe

- 1.1 Kakor je omenjeno v obrazložitvi predlagane uredbe, je ECB nedavno tega izdala Priporočilo ECB/2006/13 z dne 6. oktobra 2006 o sprejetju nekaterih ukrepov za učinkovitejšo zaščito eurobankovcev pred ponarejanjem ⁽²⁾ (v nadaljevanju: „Priporočilo ECB“). ECB v Priporočilu ECB zastopa stališče, da kazensko pravo in pravila kazenskega postopka v splošnem sicer niso v pristojnosti Skupnosti, lahko pa je temu tako, če je to potrebno za zagotovitev učinkovitosti prava Skupnosti ⁽³⁾. ECB je še posebej priporočila, da bi Komisija morala „preučiti možnost, da predlaga razširitev pooblastil NAC [nacionalnih analitskih centrov za ponaredke] in NCB [nacionalnih centralnih bank], ki niso NAC, da bi ti lahko zadržali identificirane in analizirane vzorce ponarejenih bankovcev ter tudi zahtevali in zakonito prevažali take bankovce znotraj EU za namene [testiranja znotraj] Okvira delovanja [za odkrivanje ponaredkov in razvrščanje eurobankovcev v kreditnih institucijah in drugih profesionalnih uporabnikih gotovine glede

⁽¹⁾ COM(2007) 525 konč.

⁽²⁾ UL C 257, 25.10.2006, str. 16.

⁽³⁾ Zadeva z dne 13. septembra 2005, Komisija proti Svetu (C-176/03, PSES I-7879) in zadeva z dne 23. oktobra 2007, Komisija proti Svetu (C-440/05, še ni objavljeno v PSES-u).

na primernost bankovcev za uporabo v obtoku]. Zlasti bi bilo treba spremeniti člen 4(2) Uredbe (ES) št. 1338/2001 in posledično črtati člen 4(3). Treba bi bilo vsaj spremeniti ta zadnji odstavek, tako da z uporabo ali zadržanjem ponarejenih bankovcev kot dokaznega gradiva v kazenskih postopkih ne bi bila preprečena polna uporaba člena 4(2), razen kadar je taka uporaba glede na količino in tip zaseženih ponaredkov nemogoča“. Ta priporočila v predlagani uredbi niso bila upoštevana.

- 1.2 ECB načeloma pozdravlja kakršno koli uporabo aktov prvega stebra, sprejetih po Pogodbi, za zaščito eura pred ponarejanjem, bolj kot uporabo aktov tretjega stebra, ki temeljijo na policijskem in pravosodnem sodelovanju v kazenskih zadevah, saj akti prvega stebra zagotavljajo edino primerno pravno sredstvo za zaščito eura pred ponarejanjem v okviru gospodarske in monetarne unije Skupnosti ⁽¹⁾.

2. Posamezne pripombe

- 2.1 Predlagana širitev obsega naslova člena 4 Uredbe (ES) št. 1338/2001 z dne 28. junija 2001 o določitvi ukrepov, potrebnih za zaščito eura pred ponarejanjem ⁽²⁾, ki nalaga obveznost prenosa novih in starih razredov ponarejenih bankovcev tudi za druge namene kot za identificiranje, delno sledi Priporočilu ECB. Vendar pa predlagana sprememba člena 4(2) ne preprečuje, da se bankovci, za katere obstaja sum, da so ponarejeni, uporabijo ali zadržijo v kazenskih zadevah, v skladu s členom 4(3), ter je tako v nasprotju s širjenjem obsega naslova tega člena in ogroža učinkovitost spremenjene določbe. Uporaba te določbe je dejansko še naprej popolnoma odvisna od nacionalnega kazenskega prava in diskrecije pravosodnih organov ali organov pregona. Možno je, da se primerki novih ali posebej nevarnih ponaredkov odkrijejo v eni državi, z enkratnim zasedom, pravosodni organi ali organi pregona pa bodo zavrnili izročitev oziroma jim bo nacionalno kazensko pravo preprečilo izročitev katerega koli od njih za namen testiranja, s čimer bo onemogočen smisel nove določbe. Kakor je navedeno v odstavku 2 Priporočila ECB, ECB ne želi prejudicirati pravic osumlencev in obtožencev v kazenskem postopku. Vendar pa se v tem smislu ravnovesje interesov, kot ga vzpostavlja Uredba (ES) št. 1338/2001 in ohranja predlagana uredba, spreminja na škodo zaščite eura pred ponarejanjem. Da bi bila taka zaščita zagotovljena, bi morale biti ECB in NCB praviloma upravičene do tega, da dobijo primerke bankovcev, ki so bili uporabljeni ali zadržani kot dokazno gradivo v kazenskih zadevah, z edino izjemo v primerih, kadar je to glede na količino in tip zaseženih ponaredkov nemogoče.
- 2.2 Kot je omenjeno v obrazložitvi predlagane uredbe, je ECB že sprejela okvir delovanja za odkrivanje ponarejenih bankovcev ⁽³⁾, ki ga morajo NCB Eurosistema implementirati v svojih nacionalnih pravnih okvirih. ECB je to storila v izpolnitev svojih odgovornosti po členu 106(1) Pogodbe in členu 16 Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke, da bi tako zagotovila celovitost in primernost eurobankovcev v obtoku ter s tem zaupanje javnosti v eurobankovce. To bi moralo biti bolj odraženo v predlagani spremembi člena 6(1) Uredbe (ES) št. 1338/2001, in sicer tako, da bi bila izrecno navedena pristojnost ECB na področju določanja standardov razvrščanja glede primernosti eurobankovcev za uporabo v obtoku in glede preverjanj pristnosti eurobankovcev ter opravljeno delo Eurosistema s tem v zvezi.
- 2.3 Predlagana sprememba člena 6(1) Uredbe (ES) št. 1338/2001 nalaga „kreditnim institucijam in katerim koli drugim ustanovam, ki opravljajo razvrščanje bankovcev in kovancev ter njihovo distribucijo v javnosti kot poklicno dejavnost“ obveznost, da zagotovijo, da se preveri pristnost bankovcev in kovancev, ki so jih prejeli, ter da se odkrijejo ponaredki. Čeprav je predmet obveznosti jasen in zaželen, besedilo „druge ustanove, ki opravljajo razvrščanje bankovcev in kovancev ter njihovo distribucijo v javnosti kot poklicno dejavnost“ ne zajema drugih organizacij, ki upravljajo samopostrežne naprave za dobavo eurov javnosti, čeprav ne kot poklicno dejavnost. Praktična implementacija okvira delovanja ECB na nacionalni ravni je dejansko odkrila ozkost pojma, posebej glede trgovcev na drobno, ki polnijo bančne avtomate (gotovinske točke). Ta ozek obseg naslovnikov obveznosti v členu 6 bi lahko povzročil praznino, zaradi katere eurobankovci in eurokovanci ne bodo preverjeni v skladu s postopki ECB in Komisije, na škodo širše javnosti in kreditnih institucij v euroobmočju, za katere bodo veljali strožji standardi. Širša definicija bi bila zato najbolj primerna rešitev.

⁽¹⁾ Glej tudi Priporočilo ECB/1998/7 z dne 7. julija 1998 o sprejetju nekaterih ukrepov za izboljšanje pravne zaščite eurobankovcev in eurokovancev.

⁽²⁾ ULL 181, 4.7.2001, str. 6.

⁽³⁾ Glej Okvir delovanja za odkrivanje ponaredkov in razvrščanje eurobankovcev v kreditnih institucijah in drugih profesionalnih uporabnikih gotovine glede na primernost bankovcev za uporabo v obtoku, dostopen na spletni strani ECB na naslovu:
www.ecb.int/pub/pdf/other/recyclingeurobanknotes2005sl.pdf.

- 2.4 Predlagana uredba bo členu 6(3) Uredbe (ES) št. 1338/2001 dodala določbo, ki od držav članic zahteva, da sprejmejo zakone, uredbe in administrativne določbe za uporabo obveznosti kreditnih in drugih institucij, da se zagotovi preverjanje pristnosti eurobankovcev in eurokovanecv ter odkrivanje ponaredkov, v skladu s postopki, ki jih bosta določili ECB in Komisija. Države članice bi morale sprejeti te zakone, uredbe in administrativne določbe najpozneje do 31. decembra 2009 in o tem nemudoma obvestiti ECB in Komisijo. Ker sta ECB in Komisija odgovorni za določitev postopkov, ki podpirajo to obveznost, ECB meni, da bi morali iz praktičnih in pravnih razlogov roke za njihovo implementacijo določiti ECB in Komisija. S praktičnega stališča zahteva določitev rokov za implementacijo strokovno poznavanje znanja in izkušenj ter sposobnosti lokalnih subjektov. Treba je upoštevati tudi stroške migracije ter stroške proizvodnje in pridobitve novih zahtevanih detektorjev. Glede na to bi se enotni rok v predlagani uredbi lahko izkazal za neprožnega. S pravnega stališča bi moral biti organ, ki je pristojen za določanje postopkov v zvezi s standardi razvrščanja pri preverjanju primernosti eurobankovcev za uporabo v obtoku in pristnosti eurobankovcev in eurokovanecv, tudi tisti organ, ki določa roke za njihovo uvedbo. Glede na navedeno se predlaga, da se ta rok v predlagani uredbi črta, namesto tega pa naj se določi, da se roki za uvedbo te obveznosti v skladu s postopki, ki jih bosta določili ECB in Komisija, določijo v teh istih postopkih.
- 2.5 Glede vključitve kovanecv v okvir uredbe na isti ravni, kot velja za bankovce, in zavedajoč se svoje pristojnosti za zadeve, povezane z eurobankovci, ECB ugotavlja, da bi tak pristop lahko oviral plačila majhnih vrednosti v državah članicah, saj je tehnična izvedljivost predlagane zahteve za preverjanje kovanecv, za razliko od tiste za bankovce, še negotova.
- 2.6 Ker ni povsem jasno, ali je sklicevanje v Uredbi (ES) št. 1339/2001 z dne 28. junija 2001 o razširitvi učinkov Uredbe (ES) št. 1338/2001 o določitvi potrebnih ukrepov za zaščito eura pred ponarejanjem na tiste države članice, ki eura niso sprejele za svojo enotno valuto ⁽¹⁾, na Uredbo (ES) št. 1338/2001 dinamično, je treba predlagati še eno uredbo, ki bi na držav članice zunaj euroobmočja razširila učinke predlagane uredbe ⁽²⁾, še posebej glede sprememb členov 4 in 5. Vendar pa je v zvezi s „postopki, ki jih določi Evropska centralna banka“, na katere se bo spremenjena Uredba (ES) št. 1338/2001 sklicevala v členu 6(1), kot je navedeno zgoraj, ECB najbolj primerna za to, da odloča o implementaciji svojih postopkov v zvezi z eurobankovci. V tem smislu in upoštevajoč omejitve geografskega območja, na katerem je euro zakonito plačilno sredstvo, je ECB v juliju 2006 ⁽³⁾ odločila, da se ti postopki v novih sodelujočih državah članicah uveljavijo, ko le-te sprejmejo euro.

3. Predlagane spremembe besedila

V primeru, ko bi zgornji nasveti vodili v spremembe predlagane uredbe, so predlagane spremembe besedila navedene v prilogi.

V Frankfurtu na Majni, 17. decembra 2007

Predsednik ECB
Jean-Claude TRICHET

⁽¹⁾ ULL 181, 4.7.2001, str. 11.

⁽²⁾ Nedavno je bilo tako z drugimi besedili, ki so spremenili pravne instrumente v zvezi z zaščito eura, tj. Sklep Sveta 2006/849/ES z dne 20. novembra 2006 o spremembah in podaljšanju Sklepa 2001/923/ES o vzpostavitvi programa izmenjave, pomoči in usposabljanja za zaščito eura proti ponarejanju (program Pericles) (UL L 330, 28.11.2006, str. 28) in Sklep Sveta 2006/850/ES z dne 20. novembra 2006 o razširitvi uporabe Sklepa 2006/849/ES o spremembah in podaljšanju Sklepa 2001/923/ES o vzpostavitvi programa izmenjave, pomoči in usposabljanja za zaščito eura proti ponarejanju (program Pericles) na nesodelujoče države članice (UL L 330, 28.11.2006, str. 30).

⁽³⁾ Glej dokument ECB „Prehodna ureditev za izvajanje okvira za recikliranje bankovcev v novih sodelujočih državah članicah“, dostopen na spletni strani ECB na naslovu:
<http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/recyclingeurobanknotesframework2006sl.pdf>.

PRILOGA

PREDLAGANE SPREMEMBE BESEDILA

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Spremembe, ki jih predlaga ECB ⁽¹⁾

Sprememba 1

Člen 1(1)

Uredba (ES) št. 1338/2001 se spremeni:

1. Člen 4 se spremeni:

(a) naslov se nadomesti z naslednjim:

„Obveznost prenosa ponarejenih bankovcev“;

(b) na koncu odstavka 2 se doda naslednji stavek:

„Zaradi olajševanja preverjanja pristnosti eurobankovcev, ki so v obtoku, je treba dovoliti prevoz ponarejenih bankovcev med pristojnimi nacionalnimi organi ter institucijami in organi Evropske unije.“

Uredba (ES) št. 1338/2001 se spremeni:

1. Člen 4 se spremeni:

(a) naslov se nadomesti z naslednjim:

„Obveznost prenosa ponarejenih bankovcev“;

(b) na koncu odstavka 2 se doda naslednji stavek:

„Zaradi olajševanja preverjanja pristnosti eurobankovcev, ki so v obtoku, je treba dovoliti prevoz ponarejenih bankovcev med pristojnimi nacionalnimi organi ter institucijami in organi Evropske unije.“

(c) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

„Odstavek 2 se uporablja tako, da ne preprečuje, da se bankovci, za katere obstaja sum, da so ponarejeni, uporabijo ali zadržijo kot dokazno gradivo v kazenskih zadevah, ob upoštevanju količine in tipa zaseženih ponaredkov.“

Utemeljitev – Glej odstavek 2.1 tega mnenja

Sprememba 2

Člen 1(3)(a)

3. Člen 6 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Kreditne institucije in katere koli druge ustanove, ki opravljajo razvrščanje bankovcev in kovancev ter njihovo distribucijo v javnosti kot poklicno dejavnost, vključno z ustanovami, katerih dejavnost vključuje menjavo bankovcev in kovancev različnih valut, kot so menjalnice, morajo zagotoviti, da se preveri pristnost eurobankovcev in eurokovanec, ki so jih prejeli in jih nameravajo dati ponovno v obtok, ter da se odkrijejo ponaredki. To preverjanje se izvaja v skladu s postopki, ki jih za eurobankovce določa Evropska centralna banka in za eurokovance Evropska komisija.

Institucije iz prvega pododstavka morajo iz obtoka umakniti vse eurobankovce in eurokovance, ki so jih prejele in za katere vedo ali imajo zadostne razloge, da domnevajo, da so ponarejeni. Bankovce in kovance takoj predajo pristojnim nacionalnim organom.“

3. Člen 6 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Kreditne institucije in katere koli druge ustanove, ki opravljajo razvrščanje bankovcev in kovancev ter njihovo distribucijo v javnosti ~~kot poklicno dejavnost~~, vključno z:

- ustanovami, katerih **poklicna** dejavnost vključuje menjavo bankovcev in kovancev različnih valut, kot so menjalnice, **in**
- **trgovci na drobno in drugimi gospodarskimi subjekti, kot so igralnice, katerih subsidiarna dejavnost je razvrščanje in distribucija bankovcev v javnosti preko bančnih avtomatov,**

morajo zagotoviti, da se preveri ~~pristnost~~ eurobankovce in eurokovance, ki so jih prejeli in jih nameravajo dati ponovno v obtok, ter da se odkrijejo ponaredki. Ta preverjanja se izvajajo v skladu s postopki, ki jih za eurobankovce določi Evropska centralna banka in za eurokovance Evropska komisija, **vsaka v okviru svojih pristojnosti in upoštevač posebnosti eurobankovcev oziroma eurokovanec.**

Institucije, **trgovci na drobno in drugi gospodarski subjekti** iz prvega pododstavka morajo iz obtoka umakniti vse eurobankovce in eurokovance, ki so jih prejele in za katere vedo ali imajo zadostne razloge, da domnevajo, da so ponarejeni. Bankovce in kovance takoj predajo pristojnim nacionalnim organom.“

Utemeljitev – Glej odstavek 2.3 tega mnenja

(1) Krepki tisk v besedilu členov označuje, kje ECB predlaga vstavev novega besedila. Prečrtani tisk v besedilu členov označuje, kje ECB predlaga črtanje besedila.

Sprememba 3

Člen 1(3)(b)

(b) na koncu odstavka 3 se doda naslednji pododstavek:

„Z odstopanjem od prvega pododstavka odstavka 3 se zakoni, uredbe in upravne določbe za uporabo prvega pododstavka odstavka 1 tega člena sprejmejo najpozneje do 31. decembra 2009. Države članice o tem nemudoma obvestijo Komisijo in Evropsko centralno banko.“

(b) na koncu odstavka 3 se doda naslednji pododstavek:

„Z odstopanjem od prvega pododstavka odstavka 3 se zakoni, uredbe in upravne določbe za uporabo **postopkov, navedenih v prvem pododstavku odstavka 1 tega člena, sprejmejo najpozneje do 31. decembra 2009 v skladu z roki, določenimi v teh postopkih.** Države članice o tem nemudoma obvestijo Komisijo in Evropsko centralno banko.“

Utemeljitev – Glej odstavek 2.4 tega mnenja

Sprememba 4

Člen 2

Ta uredba velja v sodelujočih državah članicah, navedenih v prvi alineji člena 1 Uredbe Sveta (ES) št. 974/98 ⁽¹⁴⁾.

Ta uredba velja v sodelujočih državah članicah, navedenih v prvi alineji člena 1 Uredbe Sveta (ES) št. 974/98 ⁽¹⁴⁾.

Postopki, navedeni v členu 6(1) Uredbe (ES) št. 1338/2001, bodo v sodelujočih državah članicah veljali tako, ko je določeno v drugem pododstavku člena 6(3) Uredbe.

⁽¹⁴⁾ UL L 139, 11.5.1998, str. 1.

⁽¹⁴⁾ UL L 139, 11.5.1998, str. 1.

Utemeljitev – Glej odstavek 2.5 tega mnenja
